

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5422/2018
04.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Велимир Јакић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Недељковић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2247/18 од 05.07.2018. године, у седници одржаној дана 04.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2247/18 од 05.07.2018. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 4411/15 од 19.06.2017. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2247/18 од 05.07.2018. године, тако што се преко износа од 122.625,00 динара са законском затезном каматом на тај износ од 17.03.2015 године до исплате, тужбени захтев одбија и одлучује да свака странка сноси своје трошкове поступка, а у осталом делу се ревизија туженог одбија као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4411/15 од 19.06.2017. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 613.725,00 динара са законском затезном каматом од 17.03.2015. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати износ од 109.872,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2247/18 од 05.07.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена

првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка, као неоснован.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде поступка у вези са чланом 3. став 3. ЗПП, како то произлази из ревизијских навода, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. ЗПП.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...87/18), прихватајући да постоји потреба тумачења о природи и обиму обавезе једног од више заступаних лица према адвокату који је у судском поступку предузимао радње заступања по пуномоћју издатом од стране свих заступаних лица. Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП и нашао да је ревизија туженог делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као адвокат са својством пуномоћника заступао више лица као тужилаца, међу којима и овде туженог, у парници вођеној пред Првим основним судом у Београду П 59103/10, ради утврђење ништавости уговора, са евентуалним тужбеним захтевом за раскид уговора и предлогом за одређивање привремене мере. Тужиоци у том предмету су потписали пуномоћје којим су адвоката АА, овде тужиоца, овластили за заступање, али му нису вршили плаћања за радње предузете у њиховом заступању.

Тужилац је на име заступаног ББ, овде туженог, иставио обрачун о награди и накнади за рад адвоката од 05.02.2015.године, који гласи на укупно 621.375,00 динара, с позивом на плаћање у року од 15 дана и упутом да се исплатилац може регресирати од осталих наручилаца посла за плаћено. По том обрачуну, тужилац као адвокат потражује за заступање у предмету Првог основног суда у Београду П 59103/10 у којем је вредност предмета спора опредељена на износ од 501.000,00 динара: за састав тужбе 9.000,00 динара, састав привремене мере уз тужбу 4.500,00 динара, састав образложеног поднеска од 25.06.2009. године 9.000,00 динара, састав образложеног поднеска од 11.06.2009. године 9.000,00 динара, састав образложеног поднеска од 06.07.2009. године 9.000,00 динара, ургенција председнику суда 4.500,00 динара, необразложени поднесак од 22.04.2009. године 4.500,00 динара, необразложени поднесак од 13.07.2009. године 4.500,00 динара, необразложени поднесак од 24.07.2009. године 4.500,00 динара, збирно 67.500,00 динара, а због више стављених захтева увећање за 50%, укупно за поднеске 101.250,00 динара; за жалбени поступак, састав жалбе и одговора на жалбу, укупно 27.000,00 динара; за ванредне правне лекове, састав ревизије и посебне ревизије по 18.000,00 динара, за заступање на четири одржана и два неодржана рочишта 54.000,00 динара, уз увећање због више захтева 81.000,00 динара, што укупно износи 245.250,00 динара, па с обзиром на заступање четири лица увећава се за сваку наредну странку за 50%, односно 150 % и укупно

износи 613.125,00 динара, а за заступање у управном поступку, за разматрање списка 8.250,00 динара.

Предмет овог спора је захтев за исплату награде за заступање у наведеном парничном поступку који је окончан, а у којем је тужилац заступао пет власника станова у згради против других лица, везано за радове у надзиђивању којима су се противили. Тужилац је један од пет власника станова, које је тужилац заступао.

Према утврђеним чињеницама, тужиоцу није исплаћена накнада за предузете радње заступања у парничном поступку, која износи укупно 613.125,00 динара.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредаба чланова 412, 414, 749, 751, 754, 755, 759, 761, 762 и 764. Закона о облигационим односима, чланова 7. и 8. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, тар. бројева 7. и 11. оценили да је основан тужбени захтев у целости, да је висина тужбеног захтева одређена у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важећом у време обрачуна и да је тужени у обавези да исплати утужено потраживање тужиоца. Одлукама нижестепених судова тужени је обавезан на исплату целокупног траженог износа од 613.125,00 динара са законском затезном каматом почев од 17.03.2015. године до исплате. Нижестепени судови стоје на становишту да је предмет спора облигација која је дељива, за коју одговарају солидарно сва лица која су у истој парници била заступана лица од стране тужиоца као њиховог пуномоћника-адвоката и да је, основом одредбе члана 764. Закона о облигационим односима, тужилац овлашћен да захтева испуњење укупне обавезе од било ког од заступаних лица, што је у конкретном случају и учинио захтевајући испуњење од туженог.

Закључак наведен у побијаној пресуди да потписивањем пуномоћја парничне странке су дошле у уговорни однос, у коме је адвокат у обавези да пружи стручну помоћ странкама у складу са правилима струке, а заступана лица овим уговорним односом постају обвезници плаћања пружене правне помоћи, Врховни касациони суд прихвата, али налази да у конкретном случају није правилно примењено материјално право. Правна природа односа успостављеног између адвоката и клијента одговара уговору о делу у смислу члана 600 Закона о облигационим односима, који подлеже правилу садржаном у члану 623. став 1., да се накнада одређује уговором, ако није одређена обавезном тарифом или којим другим обавезним актом.

Према становишту Врховног касационог суда, издавањем пуномоћја успостављен је однос адвоката са сваким појединим лицем које му је пуномоћје издало. Из таквог односа, настало је право адвоката на награду и накнаду трошкова за свој рад, у складу са тарифом, коју доноси Адвокатска комора Србије. Наведено следи из члана 23. став 1. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“, бр.31/2011 и 24/2012- Одлука УС РС). Истим чланом је прописано у ставу 4. да је адвокат дужан да клијенту изда обрачун награде и накнаде трошкова за извршене радње и издатке за трошкове, а у ставу 5. да обрачун о награди и накнади трошкова адвоката представља веродостојну исправу у извршном поступку. При таквој регулативи, имајући у виду да обрачун који се издаје клијенту има својство веродостојне исправе по којој се може захтевати наплата износа наведеног за плаћање, испуњење дужности адвоката у погледу издавања обрачуна клијенту, подразумева да у ситуацији предузимања радњи за рачун

више заступаних лица, сваком од тих лица са својством клијента изда обрачун, у којем ће специфицирано навести радње, награду и трошкове, које обрачунава и исказује појединачно и у укупном износу, те део који сноси сваки клијент понаособ. У конкретном случају, није тако поступљено. Обрачун издат туженом гласи на укупну накнаду за заступање пет лица, иако је обавеза на страни заступаних лица дељива. Према општој одредби из члана 412. став 2. Закона о облигационим односима, кад у некој дељивој обавези има више дужника, обавеза се дели међу њима на једнаке делове, ако није одређена друкчија подела и сваки од њих одговара за свој део обавезе.

У складу са наведеним, обавезу туженог је ваљало ограничити на сразмеран део (једну петину) укупне тужиоачеве награде за заступање петоро лица у истој парници. Тужени је дужан да тужиоцу исплати износ од 122.625,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 17.03.2015, као дана обрачуна накнаде, до исплате. У односу на усвајајућу одлуку о том делу тужбеног захтева, ревизија туженог није основана. Право адвоката на награду за заступање није условљено исходом спора. У проведеном поступку није доказано да је адвокату измирена накнада за његов рад, те ни део који по принципу дељивости пада на терет туженог.

Преко износа од 122.625,00 динара, а за износ од 490.500,00 динара, тужбени захтев у односу на туженог није основан. Због погрешне примене материјалног права код одлучивања о том делу тужбеног захтева, Врховни касациони суд је преиначио пресуде нижестепених судова и одлучио као у изреци.

Уједно, имајући у виду исход спора, преиначена је и одлука о трошковима поступка, тако да је применом 153. став 2. ЗПП одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, а захтев тужиоца за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију је одбијен као неоснован.

Из разлога који су наведени, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1., члана 416. став 1. и члана 165 став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић